

OKRESNÁ PROKURATÚRA BRATISLAVA IV
Hanulova 9/A, P.O. BOX 16, 840 11 Bratislava 411

Číslo: 1 Pv 584/16/1104-9
EEČ: 2-11-90-2016

Bratislava IV 21.12.2016

U Z N E S E N I E

Trestná vec: obv. **XXXXX**

Trestný čin: prečin: zanedbanie povinnej výživy podľa § 207 odsek 1, odsek 3 písmeno a, písmeno b Trestného zákona

Rozhodol: prokurátorka Okresnej prokuratúry Bratislava IV

Podľa § 215 odsek 1 písmeno h Trestného poriadku s poukazom na § 86 odsek 1 písmeno b Trestného zákona **zastavujem** trestné stíhanie obvineného:

XXXXX

dátum narodenia: XXXXX

miesto narodenia: XXXXX

rodné priezvisko: XXXXX

trvalé bydlisko: XXXXX 6968/6 XXXXX, Slovensko

väzba: nie

ktorý je trestne stíhaný pre trestný čin:

- prečin: zanedbanie povinnej výživy podľa § 207 odsek 1, odsek 3 písmeno a, písmeno b Trestného zákona

štádium: dokonaný trestný čin

forma trestnej súčinnosti: jeden páchatel' vo veci

na tom skutkovom základe, že:

napriek zákonnej vyživovacej povinnosti prispievať na výživu detí XXXXX, nar. XXXXX a XXXXX, nar. XXXXX, obaja bytom XXXXX, XXXXX 6968/6, vyplývajúcej mu z ustanovenia § 62 Zákona o rodine, pričom výška výživného bola určená posúdením predbežnej otázky podľa § 7 ods.1 Tr.por. vo výške 27,13€ mesačne na každé dieťa, si túto vyživovaciu povinnosť riadne neplnil od mesiaca marca 2014 do mesiaca december 2016 vrátane, čím mu vznikol voči matke detí dlh na výživnom vo výške 1.844,84€, pričom v rozhodnom období sa v evidencii uchádzačov o zamestnanie UPSVaR nenachádzal, dávky v hmotnej núdzi nepoberal, v evidencii Sociálnej poisťovne nemal evidovaného žiadneho zamestnávateľa,

lebo zanikla trestnosť činu.

Odôvodnenie:

Vyšetrovateľ OKP OR PZ XXXXX IV pod č.v.s. ORP-566/2-VYS-B4-2016 trestne stíha obv. XXXXX pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods.1, ods.3 písm.b) Tr.zák.

Dňa 16.11.2016 predložil vyšetrovateľ PZ prokurátorke Okresnej prokuratúry XXXXX IV spisový materiál s návrhom na zastavenie trestného stíhania obvineného v súlade s ust. §215 ods.1 písm.h) Tr.por. preskúmaním spisu som dospela k záveru, že návrh vyšetrovateľa PZ je dôvodný.

Vykonaným vyšetrovaním boli zistené nasledovné skutočnosti: Trestné oznámenie a výpoveď svedkyne XXXXX, rodné listy oprávnených detí preukazujú, že XXXXX je otcom XXXXX a mal. XXXXX nar. XXXXX Výška výživného nebola doposiaľ deklarovaná žiadnym súdnym rozhodnutím, preto vyšetrovateľ PZ ako orgán činný v trestnom konaní túto určil v súlade s ust. § 7 ods.1 Tr.por. posúdením predbežnej otázky na 30% sumy životného minima na nezaopatrené dieťa, t.j. 27,13€ mesačne a to s poukazom na správy a posudky zabezpečené k osobe obvineného. Z týchto vyplynulo, že v rozhodnom období nemal evidovaného žiadneho zamestnávateľa, v evidencii uchádzačov o zamestnanie UPSVaR evidovaný nebol, dávky v hmotnej núdzi nepoberal. Zo správy Okresného úradu XXXXX, odboru živnostenského podnikania vyplýva, že obvinený nie je zapísaný v ich registri. Zo správy Daňového úradu XXXXX vyplýva, že je evidovaný na daňovom úrade ako fyzická osoba, daňové priznanie za roky 2014, 2015 nepodal. Vzhľadom k uvedenej skutočnosti bola výška výživného určená v zákonom určenej minimálnej výške výživného na 30 % sumy životného minima na nezaopatrené dieťa.

Svedkyňa poškodená XXXXX k veci uviedla, že XXXXX neplatil výživné na deti od marca 2014, kedy odišiel zo spoločnej domácnosti a doposiaľ nemá o jeho existencii žiadnu vedomosť. Na výživu detí neprispieval žiadnym spôsobom. Nemala vedomosť, kde sa nachádza, nahlásila jeho nezvestnosť. V marci 2015 podala na okresný súd návrh na vyhlásenie manžela za mŕtveho. Ona pracovala na XXXXX XXXXX s priemerným mesačným zárobkom 880,-€ mesačne. Okrem toho poberala rodičovský príspevok na obe deti. Býva v 3 izbovom byte, okrem bežných výdavkov platí hypotekárny úver vo výške XXXXX

Dcéra je žiačkou 1. ročníka a syn 3.ročníka na XXXXX XXXXX, okrem bežných výdavkov, má so synom má zvýšené výdavky na lieky na alergiu vo výške asi 10,-€ mesačne. Z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov prestala platiť deťom životné poisťky.

Finančne jej vypomáhajú rodičia tak, že hradia všetky výdavky spojené s deťmi ako stravu, hygienu, oblečenie. V čase, keď manžel odišiel z domu bola bez príjmu, nezamestnaná, evidovaná na UPSVaR. Zanechal dlhy vo výške asi 200 000,-€, po jeho odchode musela platiť sama hypotéku na byt, aj spotrebný úver, má nedoplatky na nájomnom, plyne. Dňa 11.11.2016 podala na okresný súd návrh na rozvod.

Svedkyňa uviedla, že neplatenie výživného zanechalo na deťoch trvalo nepriaznivé následky v tom smere, že nie je schopná podporovať deti napriek ich talentu v rozvoji ich osobných záujmov, platiť poplatky, ktoré vyžaduje škola, bola nútená maximálne znížiť nároky detí na stravu a oblečenie. Za účelom objasnenia uvedených skutočností bola dňa 14.12.2016 svedkyňa dopytovaná. Uviedla, že v dôsledku neplatenia výživného nebola schopná podporovať deti napriek ich talentu, konkrétne 8 ročného syna nevie podporovať v jeho záujme o futbal, chodí len do

školy na krúžok futbalu a do futbalového klubu ho zapísať nevie pre nedostatok financií. Čo sa týka poplatkov v škole, vzhľadom k výške svojho príjmu, nie je oslobodená od poplatkov obedov v škole a družiny, avšak má ďalšie výdavky, ktoré musí mesačne vynakladať a ktoré jej nepostačujú na uhradenie všetkých odôvodnených potrieb detí. Po zaplatení všetkých nevyhnutných výdavkov súvisiacich s bývaním, školou, hypotékou a úvermi je odkázaná na pomoc iných a to brata, ktorý jej príležitostne vypomáha peniazmi alebo potravinami a taktiež rodičov, ktorí jej pomáhajú pravidelne. Rodičia jej robia nákup potravín, taktiež jej pomáhajú s osobnou starostlivosťou o deti. Potom, čo obvinený zmizol, bola nezamestnaná, nepožiadala o žiadny jednorázový finančný príspevok, ihneď riešila situáciu, našla si brigádu a následne zamestnanie. Čo sa týka zdravotného stavu detí v súvislosti s neplatením výživného uviedla, že v dôsledku neplatenia výživného lekárska starostlivosť vyhľadať nemusela, deti nie sú v súvislosti s neplatením výživného sledované u žiadneho odborného lekára. Uviedla, že ona je psychológ a keby nebola, určite by k psychológovi s deťmi išla. XXXXX má asi od 6-tich rokov problémy s pomočovaním, pričom tento problém občasne pretrváva aj doposiaľ.

Svedkyňa uviedla, že za mesiac december r. 2016 od XXXXX obdržala sumu vo výške 100,-€.

Podľa čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky *nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.*

Podľa § 8 Tr. zák. trestný čin je protiprávny čin, ktorého znaky sú uvedené v tomto zákone, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 10 ods.2 Tr. zák. nejde o prečin, ak vzhľadom na spôsob vykonania činu a jeho následky, okolnosti, za ktorých bol čin spáchaný, mieru zavinenia a pohnútku páchatel'a je jeho závažnosť nepatrná.

Podľa § 207 ods. 1, ods.3 písm.a) písm. b) Tr. zák. sa trestného činu zanedbanie povinnej výživy dopustí ten, *kto najmenej tri mesiace v období dvoch rokov neplní, čo aj z nedbanlivosti, zákonnú povinnosť vyživovať alebo zaopatrováť iného, taký čin spácha závažnejším spôsobom konania a vydá oprávnenú osobu do nebezpečenstva núdze.*

Podľa § 62 ods. 1 – ods. 3 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov *ďalej len „zákon o rodine“/ plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.*

Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine *pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.*

Podľa § 86 písm.a) Tr.zák. *trestnosť zanedbania povinnej výživy podľa § 207*

ods.1 Tr.zák. zaniká, ak trestný čin nemal trvalo nepriaznivé následky a páchatel svoju povinnosť dodatočne splnil skôr, než sa súd odobral na záverečnú poradu.

Podľa § 215 ods. 1 písm. h) Tr.por. *prokurátor zastaví trestné stíhanie ak zanikla trestnosť činu.*

V zmysle základnej zásady platiacej pre trestné právo, zásady *nullum crimen sine lege*, je za trestný čin považované len také protiprávne konanie, ktoré má všetky znaky niektorého trestného činu upraveného v Trestnom zákone. Medzi tieto typizované znaky, ktoré charakterizujú určité konanie ako trestný čin a odlišujú jednotlivé trestné činy navzájom, o.i. patrí objektívna stránka trestného činu /konanie páchatel'a a trestne relevantný následok/ a subjektívna stránka trestného činu /zavinenie páchatel'a/.

Trestného činu zanedbania povinnej výživy sa dopustí ten, kto najmenej tri mesiace /ktoré nemusia nasledovať bezprostredne, neprerušovane po sebe/ počas dvoch rokoch zavinene – čo aj z nedbanlivosti neplní svoju vyživovaciu povinnosť. Vyživovacia povinnosť rodiča voči dieťaťu je zákonnou povinnosťou, ktorá vzniká reálne objektívnou skutočnosťou- narodením dieťaťa a trvá až do času, kým dieťa nie je schopné živiť sa samo. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť voči dieťaťu v minimálnom rozsahu, vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa, alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Zavinenie ako obligatórny znak subjektívnej stránky trestného činu, t.j. ako predpoklad pre vyvodenie subjektívnej zodpovednosti za spáchaný trestný čin, sa chápe ako vnútorný, psychický vzťah páchatel'a podstatným zložkám trestného činu, t.j. k porušeniu alebo k ohrozeniu záujmu chráneného trestným zákonom, vyvolanému spôsobom uvedeným v trestnom zákone. Zavinenie obsahuje dve zložky – intelektuálnu a vôľovú, ktorá pri zavinení z nedbanlivosti absentuje. Zavinenie musí pokrývať všetky skutočnosti, ktoré sú znakom skutkovej podstaty trestného činu /R 17/2003/ a musí byť dané v dobe činu.

Z hľadiska zavinenia, trestný čin zanedbania povinnej výživy musí byť spáchaný prinajmenšom z nevedomej nedbanlivosti. Pri zavinení z nedbanlivosti sa vychádza z možnosti znalosti o spôsobení následku predpokladaného trestným činom konaním páchatel'a, ktorá sa skúma na základe objektívnych okolností spojených so skutkom a na základe subjektívnych dispozícií konkrétneho páchatel'a. Objektívne hľadisko pri skúmaní miery zavinenia z nedbanlivosti je potrebné posudzovať podľa toho, ako sa situácia javila páchatel'ovi, ako i vzhľadom k vonkajším okolnostiam prípadu. O zavinenie z nevedomej nedbalosti ide iba vtedy, keď povinnosť a možnosť predvídať porušenie alebo ohrozenie záujmu chráneného trestným zákonom sú dané súčasne. Nedostatok jednej z týchto zložiek znamená, že čin je nezavinený /R-6/1988/.

Skutková podstata trestného činu zanedbania povinnej výživy obsahuje normatívny znak „*zákonnú povinnosť vyzivovať alebo zaopatrovat' iného*“, ktorý musí byť tiež pokrytý zavinením; na naplnenie zavinenia stačí, že páchatel'ovi je známe, že je otcom maloletého dieťaťa, ktoré nie je schopné živiť sa samo a ničím na jeho výchovu a výživu neprispieva a má aspoň laickú predstavu o tom, že je tu z jeho strany povinnosť vyzivovať takéto dieťa /R 10/1977/.

O trestný čin zanedbania povinnej výživy môže ísť len pri zavinenom neplnení zákonnej vyživovacej povinnosti alebo vyhýbaní sa takejto povinnosti, ktoré je sústavné a trvá po dlhší dobu /R 49/1992/.

Pre prečinoch je potrebné okrem formálnych znakov skutkovej podstaty

trestného činu skúmať i materiálne hľadisko vymedzené v ustanovení § 10 ods. 2 Tr. zák.

Vyživovací vzťah medzi určitými členmi rodiny alebo medzi inými blízkymi zákonom stanovenými osobami vzniká priamo zo zákona. K vzniku vyživovacej povinnosti stačí, aby existovali podmienky, ktoré ustanovuje zákon o rodine, bez tohto, aby k tomu museli pristúpiť akékoľvek ďalšie právne skutočnosti ako napr. dohoda účastníkov, rozhodnutie štátneho orgánu, resp. určitá udalosť a pod. Ktorýkoľvek druh vyživovacej povinnosti treba plniť vždy, pokiaľ sú dané zákonné podmienky, a v rozsahu, ktorý určujú ustanovenia zákona o rodine.

Základnou podmienkou na vznik vyživovacej povinnosti je osobný status určitého rodinnoprávneho vzťahu, prípadne bývalého rodinnoprávneho vzťahu, od ktorého sa vyživovacia povinnosť odvodzuje.

Vyživovacia povinnosť rodiča voči dieťaťu sa odvíja od rodičovského vzťahu a vzniká objektívnou právnou skutočnosťou –narodením dieťaťa /prípadne osvojením dieťaťa/. Ďalšou skutočnosťou podmieňujúcou trvanie vyživovacej povinnosti rodičov je odkázanosť dieťaťa na výživu rodiča a neschopnosť dieťaťa živiť sa samo. Keďže v zákone o rodine je explicitne vyjadrený vznik vyživovacej povinnosti, ktorá vzniká priamo zo zákona a viaže sa na jedinú relevantnú skutočnosť – narodenie dieťaťa, má súdne rozhodnutie o výživnom len deklaratórny charakter.

Vyživovacia povinnosť rodičov k deťom tvorí tiež súčasť zákonných rodičovských povinností voči dieťaťu, ktoré sú príkladmo vymedzené v ustanovení § 29 zákona o rodine a ktorých súčasťou je starostlivosť rodiča o výživu dieťaťa. I z uvedeného možno vyvodiť, že táto povinnosť, tvoriaca súbor zákonom stanovených povinností, vzniká priamo zo zákona. Povinnosť plniť výživné majú pritom obaja rodičia.

Taktiež poukazujem na to, že každý jeden rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Keďže vyživovacia povinnosť rodiča voči dieťaťu vzniká priamo na základe zákona je potrebné za začiatok páchania trestného činu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 Tr. zák. rodiča voči dieťaťu treba považovať deň, od ktorého prestal rodič zavinene plniť svoju vyživovaciu povinnosť bez ohľadu na to, či o povinnosti platiť výživné a o jeho výške rozhodol už predtým súd v občianskoprávnom konaní. Ak takéto rozhodnutie nebolo dosiaľ vydané, súd v trestnom konaní rozhodne o výživnom ako o predbežnej otázke podľa §7 ods. 1 Tr. por. Pretože ide o otázku viny, súd v trestnom konaní nie je viazaný rozhodnutím súdu v občianskoprávnom konaní ani vtedy, keď tento súd už rozhodol, ale posudzuje túto otázku samostatne (§ 7 ods. 1 Tr. por.). Rozhodnutie súdu v občianskoprávnom konaní však súd v trestnom konaní zhodnotí ako dôkaz podľa § 2 ods. 12 Tr. por. .

Na naplnenie subjektívnej stránky predmetného trestného činu - zavinenia stačí, že páchatelovi je známe, že je otcom maloletého dieťaťa, ktoré nie je schopné živiť sa samo a ničím na jeho výchovu a výživu neprispieva a má aspoň laickú predstavu o tom, že je tu z jeho strany povinnosť vyživovať takéto dieťa /R 10/1977/.

Z vykonaného dokazovania a to výsluchu svedkyne XXXXX, ako i zadovážených listinných dôkazov k osobe obvineného vyplýva, že tento si svoju vyživovaciu povinnosť voči svojim deťom riadne neplnil v období od marca 2014 do mesiaca december 2016 vrátane žiadnym spôsobom, obvinený v mesiaci marec

2014 odišiel na neznáme miesto, kde sa zdržiaval až do mesiaca december 2016. O deti sa teda počas celého obdobia osobne starala svedkyňa Mgr. XXXXX a na ňu ako matku detí prešla povinnosť zabezpečiť ich opateru a výchovu a to tak pri zabezpečovaní materiálnej stránky ich života, ako aj pri ich každodennom usmerňovaní a osvojovaní si návykov pre kultúrny život človeka. Jednou z podmienok, aby mohla matka oprávnených maloletých detí tieto povinnosti komplexne zvládnuť, však je i riadne a pravidelné plnenie vyživovacej povinnosti zo strany otca detí – obvineného XXXXX, ktorý si túto vyživovaciu povinnosť dlhodobo neplnil, pričom v dôsledku zvýšených výdavkov svedkyne súvisiacich i s nezodpovedným správaním obvineného vo finančnej sfére, musela svedkyňa o pomoc tak materiálnu ako i osobnú požiadať ďalšie osoby – brata a rodičov, bez pomoci ktorých by starostlivosť o deti nezvládla. Obžalovaný tak svojim zavineným konaním porušil vzťahy vo sfére ochrany rodiny a maloletých, ktoré chránia nielen ustanovenia Trestného zákona, ale i Zákona o rodine. Svojim dlhodobo ľahostajným postojom k tejto jeho základnej a zákonnej povinnosti vyživovať svoje tri dcéry aspoň vo forme výživného, čo je jeho jediná povinnosť, preniesol v celom rozsahu na matku maloletých detí nielen osobnú starostlivosť o dcéry, ale i starostlivosť o finančnú stránku.

Z uvedených dôvodov a to vzhľadom ku skutočnosti, že vystavil oprávnené osoby – svoje deti nebezpečenstvu núdze, bolo konanie obvineného posúdené podľa § 207 ods.1, ods.3 písm.a) písm.b) Tr.zák. I napriek tomu, že svedkyňa vo svojej výpovedi uviedla, že neplatenie výživného zanechalo na oprávnených deťoch trvalo nepriaznivé následky, tieto konkretizovať nevedela a skutočnosti ktoré vo svojej výpovedi popísala, odôvodnili zmenu právnej kvalifikácie skutku i podľa písm.a) §207ods.1,ods.3 Tr.zák., nakoľko podľa ustálenej judikatúry sa za trvalo nepriaznivé následky považujú iba také následky, ktoré nie je možné napraviť alebo odstrániť dodatočným splnením vyživovacej povinnosti. Ide predovšetkým o následky na zdraví, či už telesnom alebo duševnom oprávnenej osoby, ktoré vznikli v dôsledku nesplnenia vyživovacej povinnosti.

Svedkyňa Mgr. XXXXX uviedla, že 14.11.2016 prijala od obvineného sumu 1.790,58€ a následne 06.12.2016 sumu 100,-€, teda celkovo jej uhradil sumu 1.890,58€. Pri určení výšky výživného na 30% sumy životného minima na nezaopatrené dieťa, t.j. 27,13€ mal obvinený za obdobie od marca 2014 do mesiaca december 2016 uhradiť celkovo sumu 1.844,84€, z výsluchu svedkyne a listinných dôkazov vyplýva, že uhradil sumu 1.890,46€ z čoho vyplýva, že dlžné výživné uhradil.

Vzhľadom k tomu, že obvinený dodatočne dlh na výživnom uhradil a vyhodnotením dôkazov možno konštatovať, že neplatenie výživného nezanechalo na oprávnených deťoch trvalo nepriaznivé následky, trestnosť trestného činu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 Tr.zák. v zmysle ustanovenia § 86 písm. a) Tr. zák. zanikla.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti som rozhodla tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť, ktorú možno podať orgánu, ktorý rozhodnutie vydal, do troch dní od oznámenia uznesenia. Sťažnosť má odkladný účinok. (§ 185 a nasl. Tr. por.)

JUDr. Lucia Machalová
prokurátorka